

گفت‌وگوی صبا با فرود عوض پور، کارگردان مستند کوهستان بی صدا

کوهستان بی صدا، واقعی و سخت

فرود عوض پور متولد ۱۳۵۰ خرم آباد است. وی فارغ التحصیل کارشناسی کارگردانی سینما از دانشگاه سوره تهران و کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی دار دوشروع فعالیت هنری اش از سال ۶۵ در انجمن سینمای جوان خرم آباد بوده است. عوض پور در حال حاضر علاوه بر فیلمسازی، مدرس دانشگاه در رشته هنر می‌باشد و عضو انجمن فیلم کوتاه ایران است. از جمله فعالیت‌های وی می‌توان به ساخت بیش از بیست فیلم کوتاه و همچنین اجرای بیش از بیست نمایش در بین سال‌های ۷۱-۷۵ در مجموعه تئاتر شهر اشاره کرد.

جایی است که آقای رستمی در آنجا زندگی می‌کند. برای رسیدن به محل زندگی ایشان حدود هشت کیلومتر باید پیاده روی کنیم. یکی از دلایلی که خانواده ایشان هم نمی‌توانند به صورت دائم آنجا ساکن شوند همین مسئله است.

فیلمبردار کار هم خود شما بوده‌اید. در این باره توضیح دهید؟

با دو نفر از دوستان که قبلاً هم‌بلاگم کار کرده بودیم صحبت کرده بودم. اما بعد از سفر اولم به آن منطقه، متوجه شدم شرایط برای اسکان یک گروه چندین نفره وجود ندارد. ضمن اینکه هزینه‌هایی که برای در اختیار گرفتن یک فیلمبردار برای مدتی طولانی به کار تحمیل می‌شد هم بسیار سنگین از آب درمی‌آمد. از طرف دیگر سختی‌هایی که کار داشت طوری بود که هر کسی کار کردن در این شرایط را نمی‌پذیرفت. خود من هر ماه مجبور بودم از تهران به این منطقه سفر کنم تا بتوانم تصاویر خودم را بگیرم. بعد برای اسکان چند روزی که آنجا بودم حدود چهل و پنج دقیقه مسیر می‌رفتم تا در خرم آباد اسکان کنم. گروه من در این کار گلهای یک نفر و در نهایت سه نفره بوده است.

در اثر به چه آقای حجت رستمی اشخاص دیگری هم دیده می‌شوند. آن‌ها با چه بگری هستند؟

خیر، تمام افراد کسانی هستند که در بین فیلمبرداری وارد محیط منطقه می‌شدند و ما سریع آن موقعیت را وارد کار می‌کردیم و از آن بهره می‌بردیم. تنها اتفاق این بود که به آن‌ها کمی فضا را شرح می‌دادیم که در قالب دوربین ما جای بگیرند و بتوانیم تصویرشان را داشته باشیم. هیچ چیز غیر مستند و غیر واقعی در اثر وجود ندارد.

با آقای رستمی با توجه به شرایطی که دارند، چطور ارتباط برقرار می‌کردید؟

ایشان به دلیل زندگی در آن منطقه به زبان اشاره مسلط نبودند. برای خودشان یک زبان اشاره اختصاصی خلق کرده بود تا بتواند با اطرافیان خودش ارتباط برقرار کند. دوسه ماه اول شرایط به همین دلیل برای من سخت بود، اما بعد از آن به زبان ایشان مسلط شدم و به راحتی باهم ارتباط برقرار می‌کردیم. مثلاً وقتی می‌خواست به من اشاره کند، دستش را به نشانه دوربین می‌گرفت و من متوجه می‌شدم بامن کار دارد. او بسیار انسان خلاق و باهوشی است.

ساخت اثر چه مدت زمانی طول کشید و با چه سختی‌هایی همراه بود؟

ساخت کامل اثر سه سال طول کشید و سختی‌های متفاوتی هم به همراه داشت. شروع کار در اوج کرونا بود و ایشان هم در منطقه‌ای

ایده اولیه ساخت اثر از کجا آمد و چطور شکل گرفت؟

درباره حجت رستمی شنیده بودم. به جایی که ایشان زندگی می‌کنند سفر کردم و این مسافرت منجر به نوشتن یک طرح اولیه و بعد هم تحقیقات و ساخت اثر شد.

در داستان زندگی این شخص چه نکته جذابی وجود داشت که شما را برای ساخت اثر ترغیب کرد؟

چند موضوع توأمان بود. یکی اینکه ایشان توانایی شنیدن و صحبت را نداشتند و دوم اینکه چطور شخصی با نداشتن این توانایی‌ها به تنهایی در کوهستانی که پر از خطر است زندگی می‌کند. مثلاً ایشان بارها مورد حمله خرس و گرگ و امثال این حیوانات قرار گرفته و به دلیل اینکه نمی‌شنیده متوجه حضور حیوانات پشت سر خودش نمی‌شده است. همه این‌ها را شنیده بودم و مجاب شدم که زندگی ایشان خاص و جذاب است و دوست داشتم این رایه تصویر بکشم.

اگر بخواهید ماجرای مستند خودتان را تعریف کنید، چطور تعریفش می‌کنید؟

زندگی حجت رستمی زندگی پر فراز و نشیبی است. به این دلیل که نمی‌تواند صحبت کند و بشنود، تلاشی که او برای زندگی انجام می‌دهد بسیار ستودنی است. آقای رستمی تمام تلاشش این است که خانواده خودش را به آن فضا برگرداند تا در کنار خودش زندگی کند. همواره انتظار می‌کشید تا خانواده‌اش برگردند و با او زندگی کنند. اما به هر حال زندگی کردن در آن فضا و شرایط چیزی نیست که امروزه هر کسی پذیرای آن باشد و بتواند به آن شکل زندگی کند.

چه مدت زمانی صرف تحقیقات و پژوهش اولیه اثر شد؟ برای اثر فیلمنامه نوشتید و یا داستان یا جلو رفتن اتفاقات در حین فیلمبرداری شکل می‌گرفت؟

بعد از اینکه به دیدار ایشان رفتم، شروع به نوشتن طرح اولیه کردم. حدود شش ماه را صرف تحقیقات و پژوهش اولیه کار کردم. سپس به فیلمنامه اولیه رسیدم و به شورای مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی ارائه دادم و بعد از پذیرفته شدن، فیلمنامه نهایی را نوشتم و با توجه به آن فیلمبرداری کار را شروع کردم.

ماجرای فیلم در کدام منطقه کشور اتفاق می‌افتد و روایت می‌شود؟

استان لرستان، شهرستان الشتر، کوه‌های اطراف منطقه ریمله

حضور داشت که با شخص خاصی در ارتباط نبود و ما ترس این را داشتیم که نقل باشیم و خدای ناکرده او را درگیر بیماری کنیم. به همین دلیل همیشه تست می‌دادیم و بعد به سمت ایشان راهی می‌شدیم. از آن طرف مسئله ترسید که قبلاً توضیح دادم هم، بسیار سخت بود و تأثیر مهمی در طولانی شدن پروژه داشت. همچنین کار در چهار فصل اتفاق می‌افتد و ما فصل زمستان را با برف می‌خواستیم. سال اول که برفی نیامد و سال بعد هم خیلی به کار مانمی‌آمد؛ به همین دلیل تصویری از این نداشتیم که برف ما را اذیت کند. اما وقتی برای فیلمبرداری فضای برفی رفتیم دیدیم اصلاً نمی‌توانیم بالا برویم و به آقای رستمی برسیم. خلاصه کنیم. برای ساخت این اثر خیلی سختی کشیدیم و کار بسیار سختی بود. اجازه بدهید بگویم که اگر یک تهیه کننده حرفه‌ای مثل آقای لشکری پور پشت کار نبود، شاید کار ما از این‌هایی که اشاره کردم سخت‌تر هم می‌شد.

اثر شما در کدام نوع مستند دسته‌بندی می‌شود؟

کار راجع به حجت رستمی است و در دسته مستند پرتره قرار می‌گیرد. اما من سعی کردم کار شکل اجتماعی داشته باشد و در کار به خرده فرهنگ‌ها، موسیقی، طبیعت و مسائل این چنینی مربوط به آن منطقه هم پرداخت می‌شود.

بود چه اثر از چه منابعی تأمین شد؟

مالک اثر مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی است. اما خیلی بیشتر از بودجه‌ای که مرکز به ما داده، هم آقای لشکری پور و هم شخص خودم هزینه کرده‌ایم.

برای کوهستان بی صدا در چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر چه شانس‌هایی قائل هستید؟

متأسفانه به دلیل این که هم اکنون در شهر دیگری در حال فیلمبرداری اثر بعدی‌ام هستیم، نتوانستیم کارهای دیگر را ببینیم و نمی‌توانم قضاوتی کنم. اما امیدوارم با توجه به اینکه اثر در جشنواره حقیقت در چهار رشته نامزد شده و در یک رشته هم جایزه دریافت کرده در این جشنواره هم دیده شود.

جهت خرید بلیط فیلم سینمایی "عطر آلود" به سایت Gishe7.ir مراجعه کنید.